דוד פינסקי.

מיט זיגער פאָרגעָן.

א דראַמע.

אין איין אַקט.

ווארשא

תרס"ט.

דרוק „הצפירה", פיינסקא 40.

246025
P65m

דאָס אויפפיהרונגס־רעכט אין רוסלאַנד איז איבער־נעגעבען געוואָרען דורך אַ נאָטאַריעלען קאָנטראַקט צו ה' מ. ספּעקטאָר אין וואַרשוי (פּאַנסקא 20).

דאָס איבערזעצונגס־רעכט געהערט דעם פּראָפעסאָר.

אין אַמעריקא זענען די דראַמען פֿון דוד פּינסקי „קאָפּירײַטעד" (געזעצליך רעגיסטרירט) דורך דעם פּראָפעסאָר.

פֶּערְזָאנֶען:

מינט.

טאַניע.

גאָרדאָן, איהר פֿאָטער.

די באָבע.

155692

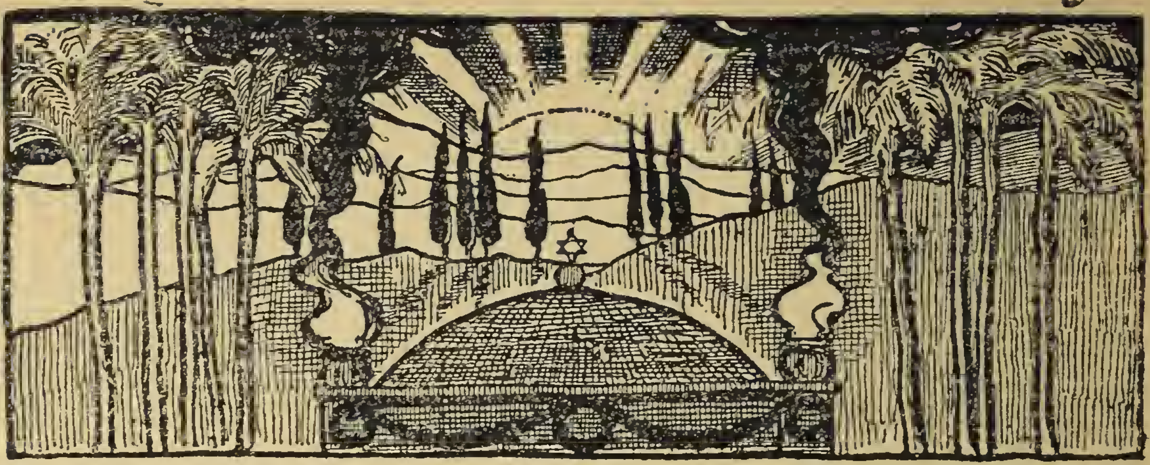

ג אָ ר ד אָ נ ס רײַך װאָהנצימער. רעכטס צװײ מיט גאַרדינען פֿער. האַנגענע פֿענסטער, לינקס צװײ טירען, הינטען אַ גרױסע טיר, דראַפּירט מיט שװערע גאַרדינען. צװישען די בײדע פֿענסטער אַ גרױסע קאַנאַפּע מיט שײנע פֿערציערטע קיסען. פֿון בײדע זײַטען קאַנאַפּע און פֿענסטער צװײ אַרמשטולען. גאַנץ פֿאָרנט אַ ביסעל אָבגעטראָטען פֿון דעם פֿאָרנסטען אַרמשטול אַ גרױסע װאַזע מיט בלומען. אין װינקעל, הינטער דעם הינטערסטען שטול, אַ גרױסער זײגער. דעם מיטען צימער פֿערנעמט אַ גרױסער געשניצטער טיש, אױף װעלכען עס געפֿינען זיך ביכער מיט צײַטונגען, אַ בלומען טאָפּ און אײַנגעראַמטע פֿאַמיליען-בילדער. פֿערשיעדענע אַרמשטולען אין אונאָרדנונג אַרום איהם, צװישען בײדע טירען לינקס שטעהט אַ פּיאַנאָ, אין װינקעל בײַ דער הינטערסטער װאַנד אַ נאָטענטישעל. פֿון בײדע זײַטען פֿון דער מיטעלסטער טיר שטעהען סטאַטועטקעס אױף פּיעדעסטאַלען. איבער'ן טיש הײנגט אַ גרױסער לײַכטער מיט עלעקטרישע לעמפּלעך. אױף די װענד פֿערשיעדענע בילדער אין שײנע ראַמען.

ט אַ נ י עֶ (אַ מײדעל פֿון אַ יאָהר זיעבצען, מיט צװײ צעפּ אין אַ ראָד אױף די מיט אַ טײל פֿערקעמטע קאַסטאַניען-האָר, אָנגעטאָן אין אַ בלוזקע, געהע- קלײדעל און געלע שיך, זיצט אױף אײן אַרמשטול בײַם טיש, דעם קאָפּ צװישען בײדע הענד. װעלכע זי האַלט מיט די עלענבױגענס אױפ'ן טיש, קוקט געשפּאַנט אין אַ בוך, װאָס ליעגט פֿאַר איהר, און בעגיעסט זיך מיט טרערען).

ד י ב אָ ב עֶ (אײן עלטערע פֿרױ אין די זעכציגער, אין אַ רײַכען פּעניואַר,

זיצט נישט ווייט פון טאַניען ביים טיש און מאַכט אַ זאָק . פלוצלונג העבט זי אויף די אויגען אויף טאַניען און קוקט זיך אין איהר איין , ווי זי וואָלט עפיס איהרע אויגען נישט געגלויבט) : נאַ , נו , דו וויינסט דאָך גאָר ! טרערען גיעסען ווי די באָבען , די אויגען זיינען באַלד אָנגעשוואָלען . וויעדער עפּיס אַ העכסט אינטערעסאַנטער ראָמאַן ? אַ שוידערליכע דראַמע ?

טאַניע (ווישט זיך די אויגען מיט'ן טאַשענטיכעל , נישט אָבריסענדיג זיך פון בוך) .

די באָבע : עפיס זעהר ריהרענד , וואָס ? אַ טרויעריגע מעשה . וואָס פערכאַפּט דעם אָטעם ?

טאַניע : אי , באָבעלע , עס איז אַזוי האַרצברעכענד . עס רייסט מיר אַרויס די נשמה . (פערשלוקט זיך מיט טרערען) .

די באָבע : נו , זאָג-זשע מיר , וואָס איז דאָרטען אַזוינס . איין אונגליקליכע ליעבע געווים ? זי ליעבט איהם און ער זי נישט , וויל זי זיך דאָס לעבען נעמען , שרייבט זי איהם דעם לעצטען בריעף ...

טאַניע : ניין , באָבעלע . אַ יונג מיידעל ... ליעבט אַ יונגען מאַן ... וועלכען איהרע עלטערן ווילען נישט ... ענטלויפט זי מיט איהר געליעבטען ...

די באָבע : אהאַ , און ער לאָזט זי נאָכדעם זיצען און פינסטערן נאָך איהרע יאָהרען און טעג .

טאַניע : ניין , איך לייען ערסט , וואו זי ענטלויפט .

די באָבע : וואָס האָסטו דאָ אַזוי צו וויינען ? דאָס איז דאָך אין ראָמאַן דער פרעהליכסטער מאָמענט .

טאַניע : אָבער ווי זי רעדט דערביי . זי ... צוזעגענט זיך מיט איהר צימער ... קוסט יעדע זאַך .. און בעט ... איבערגעבען אַ גערוס ... איהרע עלטערן ... זאָגען זיי , אַז זי האָט זיי שטאַרק ליעב ...

די באָבע : שטאַרק ליעב און ענטלויפט פון זיי . פאַר אַזאַ שטאַרק-ליעב לאָז איך מיך בעדאַנקען . פון אַזאַ שטאַרק-ליעב האַלט איך זעהר ווייניג . שטאַרק ליעב און צורייסט דאָס האַרץ זיי אָהן רחמנות .

טאַניע . ווייל זי ליעבט דאָך דעם יונגען מאַן .

די באָבע : דאָס איז אַ שיינער תירוץ . מען ליעבט שטאַרק די עלטערן און מען טוט זיי אָן די גרעסטע עגמת נפש , מאַכט זיי אַ טיעפע וואונד אין האַרצען , ווייל מען איז פערליעבט דאָרט אין דעם ערסטען בעסטען . די עלטערן זיינען די לעצטע זאַך . וואָס געהען וועמען זייערע ליידען אָן ?

טאַניע: בּיזט מסתּמא קײנמאָל נישט פֿערליעבּט געװעזען.

די באָבּע: הלואי װײַטער. איך האָבּ געליעבּט מײַן מאַן, װעמען מײַנע עלטערן האָבּען אױסגעקליבּען פֿאַר מיר. און אַזױ האָט אױך מײַן גאָטזעליגע מאַמע. און דו, װאָס װײסטו פֿון פֿערליעבּט־זײַן? בּיזט ערסט אַרױס פֿון דײַנע קורצע קלײדלעך און רעדסט מיר, װי דו װאָלסט עפּיס שױן געװאוסט?

טאַניע (פֿערלעגען): איך? איך רעד דאָך בּלױז טעאָרעטיש.

די באָבּע: טעאָרעטיש, פֿון די אָנגעלײענטע ראָמאַנען. האָסט גאָר קײנמאָל נישט געלײענט, װי טעכטער, װעלכע האָבּען װירקליך שטאַרק געליעבּט זײערע עלטערן, האָבּען זיך אָבּגעזאָגט פֿון זײערע געליעבּטע און געבּליעבּען מיט די, װעלכע האָבּען זײ אױפֿגעצױגען, אין ליעבּע און אין דאַנקבּאַרקײַט?

טאַניע (פֿערעכטליך): דאָס זײַנען געװיס געװעזען שװאַכע נשמות, מײדלעך אָהן כאַראַקטער און זעלבּסטשטענדיגקײַטס־געפֿיהל, צוגעבּונדענע צו דער מאַמעס פֿאַרטוך. נפשות, װעלכע האָבּען מורא געהאַט פֿאַר דאָס לעבּען. איך גלױבּ גאָרנישט אין זײער ליעבּע, אַזעלכע קאָנען גאָר נישט ליעבּען.

די באָבּע: דאָס איז מיר אַ טײַערע טעאָריע. עס מוז גאָר, הײסט עס, אַ פֿערליעבּטע ענטלױפֿען פֿון איהרע עלטערן, אױבּ זײ װילען איהר געליעבּטען נישט.

טאַניע (לײַדענשאַפֿטליך): יאָ, זי מוז. ליעבּע איז די העכסטע זאַך. און ליעבּען זיך צװײ, מוזען זײ זיך געהערען. די עלטערן קאָנען פֿאָרדערן אַלץ פֿון זײער טאָכטער, בּײַ איהר ליעבּע מוזען זײ בּלײַבּען שטעהן. די ליעבּע איז דאָס הײליגסטע אין זײער טאָכטער, דאָס קדשי קדשים. אַהינצו טאָרען זײ נישט אַרײַן.

די באָבּע, טע—טע—טע—טע־טע! הער נור דו, װי לאַנג ערסט האָסטו אַרומגעשפּיעלט אין קוקלעס? און װי דו דרשענסט דאָס מיר יעצט! מיט שײנע געדאַנקען טראָגסטו דיך אַרום אין קעפּעל! װאָלסטו, הײסט עס, ענטלאָפֿען פֿון דײַן טאַטען, װען ער װאָלט נישט געװאָלט דעם, אין װעלכען דו האָסט דיך פֿערליאָפּעט?

טאַניע (זיכער): איך װאָלט דערבּײַ געליטען און געװײנט, װי די דאָ אין דעם בּוך. אָבּער איך װאָלט עס געטאָן.

די באָבּע: דאָס איז גוט צו װיסען. האָלטסטו אפֿשר שױן דערבּײַ? לאָז דיך אָנקוקען גוט. האָסט שױן דאָרטין אפֿשר אַ ליעבּע? העבּ

נור דיינע אויגען אויף. אַ קשיה אויף אַ מעשה. אין וועמען האָסטו דיך דאָרטין שוין פערליעבט? אין קוימענקעהרער אפשר?

טאַניע: אָבער, באָבע, מיר רעדען דאָך בלויז טעאָרעטיש. (מיט אַ קאָקעטען שמייכעל). אָט, צום ביישפיעל, קאָן איך נעמען און פערליעבען זיך אין מינט'ען...

די באָבע: האאַ-אַ—א! יעצט אָבער ווייס איך, פון וואַנען די געדאַנקען קומען צו דיר. איך האָב גאָר פערגעסען, אַז דער „פריי-ליעבעניק" איז ביי אונז איין אָפטער אַריינגעהער.

טאַניע (מיט היץ): בעשולדיגסט מינט'ען גאַנץ אומזיסט! איך לייען, איך לערן, איך טראַכט, איך האָב מיין אייגענעם קאָפּ און איי-גענע געדאַנקען. איך האָב אָנגעכאַפּט מינט'ען בלויז, ווייל איך ווייס, אַז דו האָסט איהם פיינד און קאָנסט נישט ליידען, וואָס ער קומט אַהער, כאָטש איך פערשטעהע נישט, פאַר וואָס האָסטו איהם פיינד און פאַר ווען.

די באָבע: דו פערשטעהסט נישט, פאַר וואָס און פאַר ווען! ווייל וואָס מיר איז הייליג, איז איהם נישט הייליג, מיין גאָט איז נישט זיין גאָט. אַ סאָציאַליסט איז ער און אַ פריי-ליעבעניק. און הער איך איהם רעדען, ווינש איך מיר, איך זאָל בעסער טויב ווערען, און וואָס נאָך בעסער, ער זאָל שטום ווערען.

טאַניע: אַ דאַנק דיר, דו ביזט זעהר מענשענפריינדליך און ליע-בענסווירדיג צו איהם. איז יעצט שטעלען מיר אונז פאָר, אַז דער טאַטע קאָן איהם אויך נישט ליידען, אַזוי ווי דו, איז וואָס מיינסטו וועל איך טון? איך וועל מיך אָבזאָגען פון מיין ליעבע? וועל אונטערדריקען מיינע געפיהלען אונטער איהרע?

די באָבע: דו וועסט! דו וועסט! אַזוי, אַזוי איז עס? דו ביזט שוין דאַכט זיך ווייט אַוועק. איך העב שוין אָן צו גלויבען. אַז צווישען אייך...

טאַניע (שרייט אויף): דו האָסט גאָרנישט וואָס צו גלויבען!

די באָבע: יעצט אָבער וועל איך זעהן, ער זאָל אויפהערען צו אונז צו קומען. דאַרף איהם וואָליע נויטיג האָבען. וועט ער איהם קאָנען טרעפען ערגיץ אַנדערש-וואו. איך האָב שוין לאַנג געזאָגט, מען טאָר איהם נישט אַריינלאָזען אין אַ שטוב, וואו עס זיינען פאַראַן יונגע מיידלעך.

טאַניע (מיט כעס): דו האָסט קיין רעכט נישט וועגען איהם אַזוי צו רעדען!

די באָבע: אַזוי און נאָך ערגער, אַזעלבע מענשען זיינען אַ סם, אַ סכּנה זיינען זיי אין אַ שטוב...

טאַניע (ווילד): דו דאַרפסט וועגען איהם אַזוי נישט רעדען! (אין קאָרידאָר קלינגעלט דאָס עלעקטרישע טיר גלעקעל).

די באָבע: איך פרעג ביי דיר גלייך, ווי איך זאָל וועגען איהם רעדען, ווי דאָס נעמט זיך אַ ביסעל אָן פאַר איהם, ווי פערפלאַמט דאָס איז און אויפגערעגט! דו טראָג דיך גלייך אַרויס פון דאַנען מיט אַזאַ געזיכט — עמיצער איז געקומען.

טאַניע: איך וועל דיך נישט לאָזען וועגען איהם אַזוי רעדען. דו ווייסט איהם נישט, דו... (זי כאַפּט איהר בוך און ענטלויפט לינקס צו זיך אין צימער דורך דער פאָרנסטער טיר).

די באָבע (פערנעמט איהר אַרבייט): אויב אַזוי, דאַרף מען גלייך געהן זאָגען עס דעם טאַטען. (געהט אַוועק דורך דער מיטעלסטער טיר).

מינט (אַ יונגער מענש פון אַ יאָהר 23, ראַזירט, רייך און מיט געשמאַק אָנגעטאָן, עטוואָס פון אַ קינסטלער אין דער גאַנצער ערשיינונג, אַפילט אַריין דורך דער הינטערסטער טיר לינקס. ער איז קענטיג שטאַרק אויפגערעגט, קוקט זיך אַרום אין צימער, ווי ער וואָלט עמיצען געזוכט. אַפּילט דאַן צו טאַניעס צימער און קלאַפּט אָן אין טיר מיט אַ געווייסער נערוואָזיטעט).

טאַניע (קומט אַרויס מיט׳ן בוך): אָ, העררר מינט!

מינט: איך, איך אַליין. איך בין... זעהט, איהר האָט געוויינט!

טאַניע (דורך אַ שמייכעל): אָט פון דעם בוך.

מינט: נישט מעהר? דאַן אַרט מיך נישט. איהר גיט מיר אַהער דאָס בוך יעצט... (נעמט ביי איהר דאָס בוך): איך לעג עס אַוועק אויפ׳ן טיש... (טוט עס) און איהר קומט נעהנטער אַהער...

טאַניע (אָבגעהענדיג פון טיר): זעהט, ווי מאָדנע איהר זייט עפּיס!

מינט: טאַניע, איך בין... איך וויל...

טאַניע (ווערט אויפגערעגט און לאָזט זיך אַראָב אויף איין אַרמשטוהל ביים טיש און קוקט אָן מינטען מיט פערוואונדערטע אויגען).

מינט: טאַניע, איך בין געזעסען היינט דעם גאַנצען טאָג און געשריבען. איך האָב אָנגעהויבען אַ נייע זאַך, די אַרבייט איז מיר געגאַנגען גוט און מיט יעדעס נייעס בלעטעל האָב איך געפיהלט, אַז איך שאַף אַ זעהר גוטע זאַך. מיין האַרץ האָט מיר שטאַרק געשלאָגען, דער קאָפּ האָט געאַרבייט מיט איין אונגעוועהנליכער שנעלקייט, און אין יעדעם אַבער האָט עס מיר געצוקט. מאָמענטען האָב איך אויפגעשריען פאַר

פרייד , פאר ענטציקונג , אויס בעוואוסטזיין פון גרויסע געלונגענהייט . פלוצלונג האב איך א ווארף געטאן מיין פען און נישט געקאנט מעהר שרייבען . א געפיהל איז מיך בעפאלען , א בייענקענד און נאגענד געפיהל , וואס האט אוועקגערויבט ביי מיר די גאנצע שאפענסלוסט און געטריבען מיך צו טון נאך א גרעסערע זאך . טאניע , אין מיטען פון מיין גרויסער שאפונגס-בעגייסטערונג איז מיך בעפאלען א בייענקעניס נאך אייך . איך בין אויפגעשפרונגען פון מיין זיץ , האב אויסגעשפרייט מיינע הענד , גלייך די גרויסע בייענקעניס וואלט פערנאנדערגעשטופט מיין ברוסט , און איך האב געכאפט מיין הוט און געלאזען זיך צו אייך . איך בין געלאפען , ווי עמיץ וואלט מיך געטראגען . מיין גרויס גליק אין מיין געלונגענעם שאפען וויל איך מיט אייך זיך טיילען און ענטפלעקען אייך מיין גרויסע ליעבע . טאניע ! ...

ט א נ י ע (לאכט אויף קורץ , דערשראקען , און צוואווייענט זיך , בעהאלטענדיג דאס געזיכט איןביידע הענד) .

מ י נ ט (לאזט זיך אראב פאר איהר אויף די קניע און וויל אוועקנעמען איהרע הענד פון איהר געזיכט) : ניין , ניין , דאס האב איך נישט געמיינט . נישט וויינען , נישט וויינען . נעמט אראב אייערע הענד , לאזט מיך זעהן אייער געזיכט , אייערע אויגען , אייער שמייכעל , ליעבט איהר מיך , טאניע ? ליעבט איהר מיך ?

ט א נ י ע : יא ... דאכט זיך ...

מ י נ ט (שפרינגט אויף און שרייט ארויס אין עקסטאזע) : הא ! טאניע ! טאניע ! דיינע הענד אהער ! דיין געזיכט אהער ! זאג עס נאך א מאל ! זאג עס בעשטימט !

ט א נ י ע : יא ... איך ...

ד י ב א ב ע און גארדאן (קומען אריין פון דער מיטעלסטער טיר) .

גארדאן (איז א מאן פון א יאהר פערציג מיט א ברייטען דונקעלען בארד , אנגעטאן היימיש , אין א טוזשורקע) .

ט א נ י ע (שפרינגט-אויף און שטעלט זיך ביים ארמשטוהל) .

ד י ב א ב ע : זעהסט , ער איז טאקע דא . דאס האט ער זיך דא אזוי צודרשנ'ט . (קוקט אן ביידען מיט חשד-אויגען) .

ג א ר ד א ן : גוטען טאג , הערר מינט . וואס האט איהר עפיס אזוי געשריען ?

מ י נ ט (אנכאפענדיג טאניען פאר דער האנד) : הערר גארדאן , באבע , דאס האט פון מיר דאס גרויסע גליק ארויסגעשריען , טאניע ליעבט מיך !

הורראַ און יובֿהיי! איך האָב דאָס ערסט פֿון איהר געהערט! זי האָט מיר דאָס ערסט געזאָגט!

די באָבע (בייזי): שרייט נאָך נישט אַזוי! שפּרינגט נאָך נישט אַזוי! עס לעבט נאָך אַ טאַטע, און ער האָט נאָך אויך אַ שטיקעל דעה.

מינט: ווי? אַך, וואָס! דער עיקר, זי ליעבט מיך! און דאָס איז אַלין, וואָס איך האָב געוואָלט, דאָס איז אַלץ, נאָך וואָס איך האָב געבענקט.

די באָבע: און אַז איהר טאַטע וועט אייך כּדומה למשל זי נישט וועלען געבען?

מינט: וועט ער דאָס קאָנען?... הערר גאָרדאָן, וועט איהר דאָס קאָנען, ווען איהר זעהט אַזוי איין גרויסע פֿרייד? וועט איהר האָבען האַרץ דערצו? דאָס גלויב איך נישט! דאָס גלויב איך נישט!

די באָבע: ער מאַכט זיך גאָר פֿאַר אַ תּם! איהר וועט עס שוין מוזען גלויבען, און זי וועל איך באַלד נעמען פֿאַר'ן צאָפּ... די טעאָרעטישע!

טאַניע (שרייט אויף): באָבע!

מינט: באָבע...

די באָבע: איך בין אייך קיין באָבע נישט! איך בין פֿרוי גאָרדאָן.

מינט: רעדט נישט אַזוי, בעליידיגט זי נישט, זייט אַ גוטע באָבע, הערר גאָרדאָן, רעדט איהר דאָך, ליעבער, טייערער...

גאָרדאָן: איך קוק און בעוואונדער אייער העזה...

טאַניע (אַרויסנעמענדיג איהר האַנד פֿון מינטס האַנד, לאַכט נערוועז אויף).

מינט: מיין העזה? מיין פֿרייד, ווילט איהר זאָגען.

גאָרדאָן: איהר ווילט אונז נעמען מיט איהר. ווי דער דייטש זאָגט, אויף נומער זיכער.

מינט: וויל איך עפּיס? ווייס איך, וואָס איך טו? עס שטורמט אין מיר אַ גרויסע פֿרייד, אַ יובֿהיי-געשריי, אייערע בייזע אָנגערוקטע געזיכטער האָבען עס אין מיר נישט אָבגעשראָקען און נישט איינגעשטילט. ווי דען וואָלט איהר געוואָלט, זאָל איך שטעהן דאָ יעצט פֿאַר אייך? מיט איין אַראָבגעלאָזענעם קאָפּ? מיט ציטערנדיגע קניע? מיט אַ שטאַמלענדיגער צונג? האָב איך געזאָלט בעוועלטיגען יעצט אין מיר מיין גרויסע פֿרייד. וועלכֿע האָט זיך צולאָזען, ווי ווילד געוואָרענע פֿערד, און בלייך און אָבהענגדיג בלייבען שטעהן אָהן לשון און אָהן ווערטער, און וואַרטען פֿון אייך אונטערטעניג אויף מיין משפּט?

גאָרדאָן: נײַן. אָבער אײַדער איהר האָט אײַך אַרײַנגעלאָזען אין ערקלערעניסען מיט אַ קלײַנער מײַדעל, האָט איהר געדאַרפט קומען צו מיר און פרעגען, צו וויל איך זי אײַך גאָר געבען.

מינט: וואָס? ! אײַדער איך האָב געוואוסט, צו זי ליעבט מיך, האָב איך געדאַרפט קומען צו אײַך און אויסבעטען זי בײַ אײַך, ווי עפּיס אַ חפץ אָהן אַ נשמה? אײַדער איך האָב געוואוסט, ווי שלאָגט איהר הארץ פאַר מיר, האָב איך געזאָלט קומען צו אײַך, גאַנץ אָפּיציעל געווים, אין פראַק און אין ציליגדערהוט, אוועקזעצען זיך מיט הארצקלאַפּעניס אויף אַ ברעג שטול, און איהר וואָלט מיך געפרעגט: „וואָס ווערט איהר זאָגע גוטס, הערר מינט?“ און איך וואָלט אויפגעטאָן מײַן מויל און מיט שטאַמלען אַרויסגעבראַכט: „איך קום צו אײַך, זעהר געעהרטער הערר גאָרדאָן, צו בעטען די האַנד פון אײַער טאָכטער“. אָדער: „איך ער־לויב מיר, זעהר געעהרטער און אַזוי ווײַטער“, אָדער: איך האָב די עהרע, און אַזוי ווײַטער“, אָדער גאָט ווײס, וואָס איך וואָלט דאָרטין אַרויסגע־שטאַמעלט? אָט דאָס האָב איך געזאָלט טון? !

די באָבע: יאָ, אָט דאָס האָט איהר געדאַרפט טון! און אַז איהר אַלײן ווײסט נישט, וואָס צו רעדען, וואָלט איהר געשיקט אַ שדכן, און מיר וואָלטען איהם אַראָבגעוואָרפען פון אַלע טרעפּ, וואָלט איהר יעטאָלט געהאַט אַ קלאָרע תשובה.

טאַניע (לאַכט ווידער קורץ און נערוועז אויף).

מינט: און מײַנט איהר, באָבוניו, אַז איהר ווערט מיט אײַערע רעד מײַן פרײַד כאָטש אויף אַ האָר אָבשוואַכען? איהר מאָגט מיר נאָך האַרבערעס וואָס זאָגען, אין מיר שרײַט און רופט און יובלצט: טאַניע ליעבט מיך! טאַניע ליעבט מיך!

גאָרדאָן: ווי עס ווײַזט אויס, זײַט איהר פעסט ענטשלאָסען נישט אויסצומאַכען זיך, פון דעם, וואָס איך וועל זאָגען.

מינט: נײַן, וואָס איהר ווערט זאָגען, איז מיר זעהר וויכטיג. נור וואָלט איך געקומען נאָך אײַער וואָרט, נישט ווי איהר וואָלט וועלען. מיט פרײַד־געשרײַ און יובעל וואָלט איך מיט איהר, מיט מײַן ליעבער, ליעבער טאַניען, אַרײַנגעריסען זיך צו אײַך אין קאַבינעט, און בײדע וואָל־טען מיר אײַך אַרומגעכאַפּט אַרום האַלז, און מיט ליאַרעמדיגע קוסען אַרויסגעקראָגען פון אײַער איבערראַשטען הארץ אײַערע פעטערליכע ברכות.

גאָרדאָן: איבערפאַלען, איבעראַשען און מיט געוואַלט אַרויס־קריגען די ערלויבניס. דיפּלאָמאַטיש!

מ ִי נ ט: דִיפּלאָמאַטִישׁ?! איִז מײַן פֿרײַד געמאַכֿט און געקִינסטעלט? זײַנען מײַנע גלִיקגעשרײַען, װעלכֿע האָבען אײַך אַרײַנגעבראַכֿט אַהער, געװעזען אָבגעקלערט און אױסגעטראַכֿט אַלס אַ דִיפּלאָמאַטִישער שרִיט? װײסט אִיהר דאַן, װאָס גרױסע פֿרײד איז? װײסט אִיהר דאַן, דאָס גלִיקגעשרײ פֿון לִיעבע? אָט שטעה אִיך פֿאַר אײַך — קוקט אִין מײַנע אױגען אַרײַן, זעהט, װי עס אָטעמט שטאַרק מײַן האַרץ, פִֿיהלט, װי מײַנע מוסקולען שפּאַנען זִיך — װאָס אִיז דאָס אַלץ? געמאַכֿטס? געקִינסטעלטס? און פֿאַר װאָס זאָל אִיך פֿון אײַך מײַן פֿרײַד בעהאַלטען? פֿאַר װאָס זאָל אִיך קומען צו אײַך מִיט אונטערדרִיקטע געפִֿיהלען און אײַן אײַנגעהאַלטענעם געשרײ?

ג אָ ר ד אָ ן: װײַל אִיך װִיל אײַך גאָר מײַן טאָכֿטער פֿאַר אַ װײַב נִישט געבען.

ט אַ נ י ע (װעלכֿע איִז געשטאַנען, אײַן האַנד אױף דער באַק, און אָנגעקוקט מִינט׳ען מִיט אַ מִין פֿערװאָרגטען און דערשראָקענעם בלִיק, עטעמט יעצט שטאַרק אױף).

מ ִי נ ט: אָבער מײַן פֿרײד איִז דאָך, װאָס טאַניע לִיעבט מִיך!

ט אַ נ י ע (מאַכֿט אַ בעװעגונג, װי זי װאָלט זִיך אײַנגעקאָרטשעט).

ג אָ ר ד אָ ן: אָבער װאָס װעט אִיהר יעצט זאָגען, װען אִיך זאָג אײַך, אַז אִיהר געפֿעלט מִיר גאָרנִישט פֿאַר אײַן אײדעם און אִיהר װעט טאַניען פֿון מִיר נִישט קרִיגען?

מ ִי נ ט. דאָס קאָן אױף מִיר קײן װירקונג יעצט נִישט האָבען. אִיך בִין צו פֿול פֿון דעם גרױסען גלִיק, װאָס טאַניע לִיעבט מִיך, אִין מײַן האַרץ איִז קײן פּלאַץ נִישטאָ פֿאַר אַנדערע געפִֿיהלען, און מײַן קאָפּ קאָן גאָרנִישט יעצט בענעמען.

ג אָ ר ד אָ ן: אִיהר מאַכֿט אײַך נִישט צום נאַר. אִיך זאָג אײַך שױן...

מ ִי נ ט: אִין מִיטען פֿון בעגײַסטערטען שאַפֿען האָט עס מִיך אױפֿגעהױבען פֿון אָרט און געטרִיבען שנעל צו טאַניען, אַרױסצושטורמען פֿאַר אִיהר מײַנע געפִֿיהלען צו אִיהר. דורך אִיהר קורצען יאָ זײַנען מײַנע געפִֿיהלען אונענדלִיך נאָך געטאָפּעלט געװאָרען. עס רױשט און קאָכֿט און זִידט אִין מִיר, און אײַער קאַלט נ ִי ין װערט פֿאַרלױפִֿיג אִין מִיר װי צושמאָלצען...

ג אָ ר ד אָ ן: נאַ. אױב אַזױ...

ד ִי ב אָ ב ע: פֿערשטאָכֿענע אױגען עפּיס!

ג אָ ר ד אָ ן (צו טאַניען): דו געה גלײַך צו דִיר אִין צִימער!

טאניע (ריהרט זיך, לאנגזאם. רויט און בלייך ווערענדיג).

מינט (אננעמענדיג זי פאר דער האנד). דו געה יעצט נישט אוועק. עס האנדעלט זיך אום דיר ווי אום מיר. דו וועסט נאך אויך דארפען זאגען א ווארט. איך ווייס, דיין קלוגער, גוטער, עדעלער טאטע וועט דיך דאך נישט וועלען בעהאנדלען ווי א חפץ.

גארדאן (געהט־צו, נעמט אן טאניען און פיהרט זי ארויס אין איהר צימער).

טאניע (פערבייסט די ליפען, אטעמט שווער, ווי צום פערנאנדערוויינען זיך).

די באבע: אזוי איז רעכט. שוין לאנג געדארפט. פערשליעס זי אויך.

מינט: יעצט קום איך צו מיר, מיין קאפ העבט אן צו בענעמען.

די באבע: אהא!

מינט: מיין ליעבער, טייערער הערר גארדאן, איך ווייס דאס געזעץ איז אויף אייער זייט, אייער זיעבצעהניעהריגע טאכטער איז גאנץ אין אייער רשות, אבער אלם עדעלער מענש, וועט איהר דאך האנדלען נאך דעם ווילען פון אייער קינד. און איך מוז אייך זאגען אפען: צו וואס דער קאמפף? איהר וועט דאך סיי ווי סיי גארנישט אויספיהרען.

די באבע: דו הערסט ווערטער! דו הערסט?

גארדאן: וואס איז דאס? איהר סטראשעט מיר? איהר ווילט נאך, הייסט עס, ארייננבריינגען מיך אין כעס?

מינט: ניין, דאס וויל איך נישט. איך וויל אייך פערהיטען פון אומזיסטע יסורים.

די באבע! איך וואלט געשיקט נאך פאליציע, אויף מיינע נאמנות.

מינט (ווארם): ליעבער. טייערער הערר גארדאן, איהר קאנט רוהיג פערטרויען אייער טאכטער מיינע קרעפטיגע ארמס, איך ליעב זי, איך קאן אייך גארנישט זאגען, ווי געווג, א לעבען גאנץ אויסצופילען. איך בין אויך ביכולת, אייער טאכטער אין יעדער הינזיכט גליקליך צו מאכען. איך בין דאך גאנץ איבערראשט און ערשטוינט, אז איהר זאלט זיין געגען מיר. ווי איהר פלעגט מיך שטענדיג אזוי פריינדליך אויפנעמען.

גארדאן: טאניע איז איבערהויפט נאך צו יונג.

מינט: דאס איז ביי אייך בלויז איין אויסרעד, איהר זייט דאך געגען מיר.

ג אָ ר ד אָ ן: און איהר זײַט מיר אויך צו יונג.

מ י נ ט: בין איך נישט צו יונג וועלטען אויפצובויען אין מײַנע זוערק—ווערק, וועלכע האָבען אַרויסגערופען אײַער אייגענע בעוואונדערונג און אײַער וואַרמע בעגריסונג, פאַר וואָס זאָל איך זײַן צו יונג מײַן אייגענע וועלט אויפצובויען? נײן, אײַך דריקט עפּיס אַנדערש וואָס. זאָגט אָפען מיר, וואָס האָט איהר געגען מיר. איך בין אונאַבהענגיג, בעמיטעלט, פון גוטער פאַמיליע, אַנשטענדיג און עהרליך, בעריהמט אַפילו... איהר האָט זיך אַ קנײטש געטאָן בײַ דעם וואָרט עהרליך — האָט איהר עפּיס וואָס אויסצוזעצען אין מיר בנוגע צו דעם פונקט?

ג אָ ר ד אָ ן: איך האָב.

מ י נ ט: (האַלט זיך קוים אײַן פון אויסצושרײַען): הערר גאָרדאָן!... דאָס איז נישט ריכטיג! איהר ווילט מיך בלויז בעלײדיגען און גרײַפט מיך אָן דוקא אין מײַן שטאַרקסטען פונקט.

ג אָ ר ד אָ ן: עס קאָן זײַן, אַז דאָס איז אײַער שטאַרקסטער פונקט. קײן בײגעל אויפ'ן מאַרק האָט איהר נישט געגנב'עט און קײן פאַלשע וועקסלען נישט געמאַכט. אָבער ווער ווײס אײַך אין הלכות נשים, אײַך מיט אײַער פרײַער ליבע!

מ י נ ט: אויב דאָס איז אַלץ, וואָס דריקט אײַך, איז ווער איך גלײַך געהאָלפען איהר דאַרפט מיך נור פערשטעהן, און יעדער מורא. און יעדער ספק וועט גלײַך פון אײַער האַרץ פערשווינדען.

ד י ב אָ ב ע: דו גלויב איהם נור. ער וויל די צײנער בלויז פערדרעהן.

מ י נ ט: איך בין פאַר ל י ע ב ע נור, און יעדע ליעבע מוז פרײַ זײַן.

ד י ב אָ ב ע: דאָס איז דער ס ם, וואָס האָט אַרויסגערעדט פון טאַניען.

מ י נ ט: וואו ליעבע איז, איז גליק, און פ ר ײַ ע ליעבע איז דאָס העכסטע גליק. ווען איהר וואָלט טון, ווי די באָבע וויל, אַרײַנרופען פּאָליציי און אַרויסזעצען מיך פון אײַער שטוב, איך און טאַניע, מיר וועלען אונז דאָך גליקליך פיהלען אין דעם בעוואוסטזײַן פון אונזער ליעבע. דאָס גרעסטע גליק וועט דאָס נישט זײַן, ביז מיר וועלען נישט בעפרײַען אונזער ליעבע פון די שטערונגען אויפ'ן וועג, וועלכע איהר וועט איהר שטעלען. ל י ע ב ע, ליעבע, ווי איך פיהל זי יעצט, ליעבע, וועלכע פולט אויס מײַן גאַנצע נשמה, וועלכע זינגט און רוישט אין אַלע מײַנע

גלִיעדעֶר, זִי מוּז פְרַיי זַיין, זִי טאָר נִישט גֶעשטֶערט ווערֶען.

גאָרדאָן: ווייסט אִיהר, וואוּהִין אַזעֶלכֶע לעֶהרֶען פִיהרֶען?

מִינט: צוּ גלִיק! צוּ פְרֵייד! צוּ פְרִיעדעֶן! פֶערשטֶעהט מִיךְ בלויז! אַייךְ שרעֶקט דאָס וואָרט פְרַייעֶ, אוּן אִיךְ זאָג אַייךְ: אִין לִיעבּעֶ לִיעגט דעֶר קעֶרן. אוּן ווַען אִיךְ לִיעבּ אַייעֶר טאָכטעֶר אַזוֹי פוּל אוּן מעֶכַּטִיג מִיט אַ לִיעבּעֶ, ווֶעלכֶער אִיךְ זעֶה קֵיין סוֹף נִישט, וואָס ווִילט אִיהר אָבּשטעֶלעֶן אַייךְ אוֹיף ווערטעֶר, גֶעגֶען ווֶעלכֶע אִיהר פִיהלט אַ מוֹרא?

גאָרדאָן: דאָס זַיינעֶן נִישט קֵיין ווערטעֶר, דאָס אִיז אַ לעֶבּעֶנסאוֹיפפַאסוּנג, ווֶעלכֶע שרעֶקט מִיךְ אָבּ פוּן אַייךְ, מאָרגֶען פֶערלִיעבּט אִיהר אַייךְ אִין אֵיין אַנדעֶר מֵיידעֶל, אוּן ווִיעדעֶר מוּז אַייעֶר לִיעבּעֶ פְרַיי זַיין, ווַייל אִיהר טאָרט נִישט גֶעשטֶערט ווערֶען אוֹיף דעֶם וועֶג צוּם העֶכסטעֶן גלִיק. מַיין טאָכטעֶר ווערט אַ שטעֶרוּנג אוֹיפ'ן ווֶעג, אוּן אִיהר מאַכט זִיךְ פוּן שטעֶרוּנגעֶן נִישט אוֹיס.

מִינט. אִיךְ קאָן דִי האָר אוֹיף מִיר רַייסעֶן, ווען אִיהר רעֶדט אַזוֹי ווֶעגֶען מַיין לִיעבּעֶ. אוּן ווען אִיךְ פְרעֶדִיג פְרַייעֶ לִיעבּעֶ, דאָס העֶכסטעֶ גלִיק, הֵייסט עֶס דאָךְ נִישט, אַז אִיךְ מוּז אוּן אַז אִיךְ בִּין גאָר פֶעהִיג צוּ פֶערלִיעבּעֶן זִיךְ יעֶדעֶן טאָג אִין אֵיין אַנדעֶר מֵיידעֶל. דאָס שלִיעסט דאָךְ נִישט אוֹיס לִיעבּעֶ אוֹיפ'ן גאַנצעֶן לעֶבּעֶן. אוּן גֶעזעֶצט דעֶר פַאל, מַיין לִיעבּעֶ צוּ טאַניעֶן ווֶעט אוֹיסגֶעלאָשעֶן ווערֶען — אִיךְ קאָן עֶס קוֹים אַרוֹיסבּרֵיינגֶען אִיבּעֶר מַיינעֶ לִיפּעֶן! — אוּן אִיךְ פֶערלִיעבּ מִיךְ — — — פוּי, ווִי קעֶן אִיךְ דאָס גאָר רעֶדעֶן!

דִי באָבּעֶ: וואָס פַאר אֵיין אָנשטעֶל עֶר מאַכט עֶס.

מִינט: אֵיין אָנשטעֶל! אִיךְ! ווען אִיהר וואָלט מִיר אַ פַּאטש גֶעגֶעבּעֶן אִין נעֶזִיכט, וואָלט דאָס מִיר אַזוֹי נִישט גֶעשמאַרצט, ווִי דעֶר חשד אוּן דִי בּעֶלֵיידִיגוּנג פוּן מַיין אִינעֶרן מעֶנשעֶן. אִיךְ פֶערשטעֶל מִיךְ נִישט אוּן מאַךְ קֵיין אָנשטעֶל נִישט. אִיךְ רעֶד, ווִי אִיךְ פִיהל, אוּן וואָס אִיךְ ווִיל זאָגעֶן, אִיז: אִיהר קוּקט נוּר צוּ זִיךְ גוּט, ווִי לעֶבּעֶן אַלעֶ זִוּוגִים אַרוּם אַייךְ אוּן ווִי האָבּעֶן זֵיי גֶעלעֶבּט פוּן דוֹר אוּן דוֹרוֹת. וואָס בּעֶדַייטעֶן דִי אוּנצעֶהלִיגעֶ גט'ן? קאָנט אִיהר אִיבּעֶרצעֶהלעֶן דִי אַלעֶ נאַרעֶרַייעֶן הִינטעֶר'ן רוּקעֶן פוּן מאַן אוּן ווַייבּ? אִין וואָס אִיז דעֶן ווען גֶעלעֶגֶען דִי ערבוֹת, דִי פֶעסטעֶ גאַראַנטִיעֶ פוּן אַ טרַייעֶן צוּזאַמעֶנלעֶבּעֶן בִּיז'ן טאָג פוּן טוֹט; אוּן ווֶעט אִיהר אוֹיסגֶעבּעֶן אַייעֶר טאָכטעֶר אַפִילוּ פַאר אַ הֵייסעֶן שוֹנא פוּן פְרַייעֶר לִיעבּעֶ, וואוּ לִיעגט דִי זִיכעֶרהַייט, אִיהר זאָלט אִין גִיכעֶן נִישט חרטה האָבּעֶן? אִין דעֶם לִיעבּעֶן, אִין דעֶם לִיעבּעֶן־קאָנעֶן,

הײַם און וואַרם, טרײַ און הײליג, ליגט די גרעסערע ערבות, און די קאָן איך אײַך ברײַנגען. ענדליך קומט עס דאָך בלויז אָן אויף דעם מענשען. מײַן ליעבער, טײַערער הערר גאָרדאָן...

גאָרדאָן: איהר העבט מיך באַלד אָן איבערצורעדען.

מינט (שרײַט אויף): האַ!

די באָבע: וואָס! וועל איך עס נישט דערלאָזען! דו ביזט דאָך באַלד נישט בעסער פאַר איהם.

גאָרדאָן: ששש, מאַמע, אין ערנסט בין איך דאָך קײנמאָל נישט געוועזען געגען איהם.

מינט: ווי?!

גאָרדאָן: איך אַכט דעם יונגען מאַן און האָב מיר קײן בעסערען אײדעם נישט געוואונשען. איך האָב איהם בלויז געוואָלט אַ ביסעל עקזאַמענירען.

מינט (לאָזט זיך צו טאַניעס צימער, לויפענדיג און שפּרינגענדיג): טאַניע! טאַניע! דער טאַטע איז מיט אונז! הורראַ! קום שנעל אַרויס! (ער רײַסט זיך אַרײַן צו איהר אין צימער).

די באָבע: טפּו! איך וועל שוין בעסער דאָ נישט זײַן. (אײַלט אַרויס).

מינט (אין טאַניעס צימער): דו ליעגסט! דו וויינסט! טריקען די אויגען שנעל און קום צו דײַן טאַטען. וועסט הערען פון זײַן מויל... וויין דאָך נישט, קום, קום. (ער בעווײַזט זיך אין טיר, פיהרענדיג פאַר דער האַנד די וויינענדיגע טאַניע. וועלכע האַלט דאָס געזיכט פערדעקט מיט איהר טאַשענטוך). זי וויינט, די גאָלדיג מײדעל, זי קאָן צו זיך נישט קומען. דאָס האָט איהר פון אײַער עקזאַמען! אַזוי געשמאַקלאָז צו זײַן! (ער זעצט זי אַוועק אויף איהר פריערדיגען אָרט).

טאַניע (לעגט אַוועק דעם קאָפּ אויפ'ן טיש).

מינט (שטעלט זיך פאַר איהר אויף די קניע). הער=אויף דאָך, גאָלדיג. עפען דײַנע אויגען אויף. לאָז מיך זעהן דײַן געזיכט, דו זאָלסט דאָך יעצט גאָר לאַכען.

גאָרדאָן (געהט צו צו טאַניען, לעגט אַרויף זײַן האַנד אויף איהר קאָפּ, בויגט זיך אָן און קוסט זי אויף די האָר). זי וועט זיך שוין בערוהיגען. דאָס וועט באַלד בײַ איהר אַריבער. (קוסענדיג מינט'ען אויפ'ן קאָפּ און אויפ־העבענדיג איהם פאַר די אַקסלען). זײַ דו נישט אַזוי אויפגערעגט. זי וועט שוין קומען צו זיך, זי וועט שוין לאַכען. (קלאַפּט איהם אויפ'ן רוקען). נו,

נו, קוק נִישט אַזוֹי צו אִיהר. דו קום אַהער און זאָג מִיר בעסער, ווִי קומט עס. דו זאָלסט דִיך אַזוֹי פערליעבען, דו וועלטפערבעסערער, דו לִיעבסט דאָך גאָר די מענשהייט.

מִינט: אִיז עס עקזאַמען ווִיעדער?

גאָרדאָן: ניין, אִיך מיין אַזוֹי.

מִינט: אִיך לִיעב די מענשהייט און — מיין טייער מיידעל. דיביידע לִיעבעס שלִיעסען זִיך נִישט אוֹיס, זיי זיינען ביידע טיילען פון מיין גאַנצען אִיך. אָבער גענוג יעצט פִילאָזאָפִירען. אִיך וואָלט אייך געבעטען בעסער, צו לאָזען מִיך אַליין מִיט טאַניען. אִיך האָב אִיהר נאָך דעם ערסטען קוס אַפִילו נִישט געגעבען, און ער ווִיל געגעבען ווערען אונטער פִיער אויגען.

גאָרדאָן: דו בִיזט מִיר אָבער...

מִינט: אִיהר וועט שוֹין מִיט מִיר זיין צופרִיעדען.

גאָרדאָן: יאָ, יאָ. (קלאַפּט אִיהם אויפ׳ן רוקען. דאַן בויגט ער צו צו זִיך זיין קאָפּ און קוסט אִיהם אויפ׳ן שטערן).

מִינט (כאַפּט אָן זיינע הענד און טרייסעלט זיי וואַרם, האַרציג, גערִיהרט).

גאָרדאָן (ווִישט זִיך אַ טרער און געהט אַרוֹיס דורך דער מִיטעלסטער טִיר).

מִינט (בעגלייט אִיהם מִיט די אויגען, דאַן לאָזט ער זִיך ליידענשאַפטלִיך צו טאַניען מִיט פערגאַנדערגעשפרייטע אַרמס): טאַניע! דו גרוֹיסע לִיעבע מיינע!

טאַניע (שפרִינגט אויף): ניין!

מִינט (בלייבט שטעהן ווִי פון דונער געטראָפען און פון האַלז רייסט זִיך ביי אִיהם אַרוֹיס מִיט אַ מאָדנער פערשטִיקטער שטִימע): ניין?! — טאַניע?! — וואָס זאָל דאָס הייסען?

טאַניע: הערר מִינט...

מִינט: הערר מִינט?!

טאַניע: (שטִיקענדִיג זִיך דורך טרערען): אִיך האָב אַ טעות געהאַט...

מִינט (גִיט זִיך אַ שאָקעל ווִי אַ שִיכּור, כאַפּט זִיך אָן אַ שטוּל און ווִישט זִיך לאַנגזאַם דעם קאַלטען שווייס פון שטערן). אַ טעות געהאַט?!

טאַניע: אִיהר הערט מִיך אוֹיס... נור... רוּהִיג.

מִינט (מִיד): דאָס וועל אִיך שוֹין.

טאַניע: אִיך האָב אָנגענומען מיינע געפִיהלען צו אייך פאַר לִיעבע... אָבער דאָס זיינען געוועזען בוך־געפִיהלען, אַרוֹיסגעלייענטע פון ראָמאַנען.

מ יִ נ ט (לֶעגט אַרוֹיף דיִ האַנד אוֹיפ׳ן שטערן. איִבּער דיִ בּרעמען, צוּמאַכֶענדיִג דיִ אוֹיגען, אוּן שטעהט וויִ פֶערגלייִווערט, גאַנץ אוֹיפמערקזאַמקייט).

ט אַ נ י עֶ: וואָס לייֶענט אַזאַ נאַריִש מייִדעל וויִ איִך בּיִן גֶעוועזען? דאָך נוּר ראָמאַנען אוּן ראָמאַנען. איִך האָבּ זיִך זייִ אַזוֹיפיִעל אָנגעלייֶענט, אַז מיִר האָט זיִך אוֹיך גֶעוואָלט שפּיִעלען אַ ליִעבּע, ווערען אַהעלדיִן פוּן אַ ראָמאַן. אַז איִך בּיִן נאָך גֶעוועזען פוּפצעהן יאָהר, האָבּ איִך עֶס מיִר שוֹין אַרייַנגענוּמען איִן קאָפּ. איִך האָבּ מיִר גענוּמען פאַר אַ העֶלד יעדען יוּנגען מאַן, וואָס איִז אַרייַנגעקוּמען צוּ אוּנז איִן שטוּבּ. אוֹיף יעדען פלעג איִך מיִר זאָגען, דאָס איִז ע ר. אוּן אוֹיסגעמאָלט מיִר איִן מייַן פאַנטאַזיע דעם ווייַטערדיִגען ראָמאַן, איין אוּמגליִקליִכען געוועהנליִך, אוּן פלעג ווייֶנען בּיִטער איִבּער מייַן אייגענער פאַנטאַזיע. מיִט אַ פערכאַפּטען אָטעם פלעג איִך בּעגעגנען יעדעם העלד פוּן מייַנע ראָמאַנען, אַרייַנקוּקען איִהם איִן דיִ אוֹיגען אוּן וואַרטען, ער זאָל זיִך מיִר דערקענען איִן ליִעבּע. איִך וואָלט מיִך זיִכער אַרוֹיפגעוואָרפען איִהם אוֹיפ׳ן האַלז אוּן געוואַרט אוֹיף דער פאָרטזעצוּנג פוּן מייַן אָבגעטראַכטען ראָמאַן. אַזוֹי האָבּ איִך פאַנטאַזיִרט יאָהר־אוֹיס יאָהר־איין. בּאַלד זייַט איִהר געוואָרען אוֹיף אַלע ציִנגער אוּן פוּן אַלע זייַטען האָט עֶס געקלוּנגען מיִט אייַער נאָמען, אוּן איידער איִך האָבּ אייַך געזעהן, האָבּ איִך מיִך שוֹין איִן אייַך פערליִעבּט.

מ יִ נ ט (אָטעמט אַרוֹיס וויִ ער וואָלט אָבגעקרעכצט): הם!

ט אַ נ י עֶ: איִך האָבּ געפאַנטאַזיִרט נוּר וועגען אייַך. איִך האָבּ מיִר אוֹיסגעמאָלט, וויִ איִהר זעהט אוֹיס, וויִ איִך האָבּ זיִך מיִט אייַך געטראָפען, וויִ איִהר האָט זיִך איִן מיִר פערליִעבּט... גאַניִן נאַריִש אוּן גאַנץ קיִנדיִש... אוּן אַז מייַן בּרוּדער האָט אייַך אַרייַנגעבּראַכט צוּ אוּנז איִן שטוּבּ, האָבּ איִך פאַר פרייד געפּאַטשט איִן מייַנע הענד אוּן יענע נאַכט מיִט קיין אוֹיג ניִשט צוּגעמאַכט. אוּן מעהר אוּן מעהר זייַט איִהר געוואָרען דער העלד פוּן מייַן פאַנטאַזיע, איִך האָבּ געטראַכט פוּן אייַך בּייַ טאָג אוּן נאַכט, אייַער קוּמען פלעגט זייַן פאַר מיִר אַ גרוֹיסע שמחה. איִך האָבּ מיִט חשק וועגען אייַך גערעדט אוּן מיִט אַ קלאַפּענדיִגען האַרצען געהערט רעדען וועגען אייַך. איִך האָבּ שוֹין וויִרקליִך אָנגעהוֹיבּען צוּ בּייֶנקען נאָך אייַער דערקענען־זיִך מיִר איִן ליִעבּע.

מ יִ נ ט: אוּן אַז דאָס איִז געקוּמען?

ט אַ נ י עֶ: האָבּ איִך מיִך פּלוּצלוּנג אוֹיסגעניִכטערט, אייַער גרוֹיסע ליִעבּע האָט מיִך געבּראַכט צוּ זיִך.

מ יִ נ ט (עפענט פערנאַנדער דיִ אוֹיגען): זיִ?!

טאַניע : יאָ, זי, איך האָב ערסט פערשטאַנען, וואָס ליעבע איז, און בעגריפען, אַז מײַן ליעבע איז קיין ליעבע נישט. אײַער גרויסע פרייד האָט אויפגעדעקט פאַר מיר מײַן פוסטקייט. איך האָב מיך דערשפירט ווי אויסגעליידיגט, איין אויסגעבלאָזען איי. וואָס מעהר איהר האָט געשטורמט, אַלץ שטאַרקער האָב איך דאָס געשפּירט.

מינט (קרעכצט ווידער אַרויס) : הם!

טאַניע : איך האָב מיך דערפיהלט אַזוי עלענד און אַזוי ביטער. אַ שרעק איז אויף מיר אָנגעפאַלען, און ווען איהר האָט אַזוי געוויכצט, בין איך געשטאַנען און שטיל אין זיך געקרעכצט און רעכענשאַפט מיר אָבגעגעבען. אײַער יעדער בעגײַסטערטער זאַץ איז געוועזען מיר אַ פּאַטש אין פנים, און דעם טאַטענס אָבזאָג האָט אויסגעזעהן מיר ווי אַ רעטונג. איך האָב יעצט געוויינט אויף מײַן גרויסען טעות און פאַר בושה געגען אײַך.

מינט (עטעמט אַרויס) : יאָ. (קוקט זיך אַרום מיט טבולדבלע אויגען, ווי ער וואָלט עפּיס געזוכט, רײַסט זיך אָב פון טיש, ווי אַ שיכור און מאַכט אַ פּאָר טריט צו דער אַרויסגאַנגס-טיר).

טאַניע (לאָזט זיך ווידער אַראָב אויפ'ן שטול און לאָזט אַראָב איהר קאָפּ אויף די הענד).

מינט (בלײַבט שטעהן, קעהרט זיך באַלד צוריק אום, געהט צו צום טיש, שפּאַרט זיך אָן איהם מיט בײדע הענד און שעפּטשעט אַרויס) : טאַניע, יעצט ווייסט איהר אָבער, ווי איך ליעב אײַך.

טאַניע : ווען איהר וואָלט מיך אַזוי שטאַרק נישט געליעבט, וואָלט איך אפשר מײַן פוסטקייט נישט אַזוי שנעל ענטדעקט. ערסט מיט אײַער ליעבע געמאָסטען, האָב איך דערוואוסט, אַז מײַן ליעבע איז בלויז אַ קינדערשפּיעל.

מינט : דאָס ווייס איך שוין, אָבער איך האָב אויף מײַן גרויסע ליעבע נישט חרטה. איך ליעב, ווי איך קאָן.

טאַניע : און ווי פערדראָסיג איז עס, וואָס איהר האָט מיט אײַער ליעבען-קאָנען אָנגעטראָפען אויף מיר, אויף אַ פּוסטע מײדעל, נאָך גאַנץ אַ קינד מיט קינדישע פאַנטאַזיעס.

מינט : איך האָב דאָס קינד געליעבט און די פרוי, וועלכע איז געלעגען אין איהם בעהאַלטען. יעצט זעה איך פאַר מיר די פרוי. זי האָט זיך אַרויסגעוויקעלט גאַנץ פלוצלונג אַזוי פאַר מיר. און צײַגט מיר, אַז איך האָב מיך אין מײַנע ערוואַרטונגען נישט גענאַרט. פון דעם, וואָס

איך האָב פֿון דיר געהערט, טאַניע, איז מײַן ליעבע צו דיר נישט פֿער-פֿלויגען געוואָרען. דו ווייסט, ווי איך האָב דיך געליעבט, יעצט ווייס, אַז איך וועל דיך ווײַטער אַזוי ליעבען. איך האָב אַ צײַט געטראָגען די בענקעניס צו דיר, יעצט וועל איך זי ווײַטער טראָגען, אַ גרעסערע נאָך ווי פֿריער. איך וויל דאָך אָבער האָפֿען, אַז מײַן גרויסע בענקעניס נאָך דיר וועט פֿון הײַנט אָן פֿערפֿאָלגען דיך. אויספֿילען דײַן בעוואוסטזײַן, אַרײַנדרינגען דיר אין דײַן נשמה...

טאַניע: דאָס דאַרף נישט זײַן. זאָל איך מיך אין אײַך אויף אײן אמת פֿערליעבען, זאָל עס קײנמאָל נישט זײַן אויס רחמנות. אויס רחמנות וואָלט איך דאָך נישט געדאַרפֿט אײַך מײַן טעות אויפֿדעקען.

מינט: איהר — זײַט — געהעכט.

טאַניע: די ליעבע מוז אַרײַן אין מײַן האַרץ דורך ענטוזיאַזמוס מיט פֿערנאַנדערגעלאָזענע זיעגער פֿאָהנען. יעצט ווייס איך דאָך, וואָס ליעבע הייסט. איך וויל אויך אויסגעפֿילט ווערען פֿון איהר און אַלץ אין מיר זאָל קאָנען יויכצען. נישט אין קאָפּ זאָל מיר די ליעבע זיצען, און אויך נישט בלויז אין האַרצען. נור אַלץ אין מיר זאָל שפּרינגען, זינגען, רופֿען. איך וויל די אמת גרויסע בענקעניס אין מיר דערפֿיהלען און אַלץ אין מיר זאָל לעכצען ווילד נאָך אײַך.

מינט: דאָס מאַכט מײַן בענקעניס נאָך גרעסער און וועקט אין מיר מײַן גאַנצע קראַפֿט. איך ווייס, יעצט מוז איך דיך בעזיעגען.

טאַניע: איך פֿיהל, איהר האָט געבּרויכט יעצט דאָס ריכטיגע וואָרט.

מינט! און איך וועל דיך בעזיעגען. עס האָט אין קראַפֿט מיר קײנמאָל נישט געפֿעהלט, און דער קאַמפּף אום דיר, דאָס פֿערלאַנגען נאָך דײַן ליעבע וועט מײַן קראַפֿט פֿערדאָפּלען. איך קעהר מיך יעצט אום צו מײַן אָנגעהויבענער אַרבײַט און וועל מיר זאָגען: דער אָנהעב איז זעהר גוט, ער איז דיר שטאַרק געלונגען, צורײַס איהם און מאַך איהם בעסער נאָך. דו שרײַבסט דײַן ווערק, אום טאַניען צו בעזיעגען, איהר ליעבע צו געווינען: דו מוזט וואָס גרויסעס שאַפֿען.

טאַניע: נײן, טוט עס נישט. אײן עבירה דאָס, וואָס איהר האָט שוין אָנגעשריבען.

מינט. דאָס טויג נישט. דאָס מוז צוריסען ווערען. איך בין גע-קומען צו דיר גאַנץ פֿול פֿון דעם, וואָס איך האָב אָנגעשריבען, און האָב דיך דאָך נישט בעזיעגט. דאָס איז געוועזען נישט שטאַרק גענוג.

איך וועל מיינע כחות יעצט פערדאָפּלען און — וועל זיעגען. טאַניע, איך וועל זיעגען, איך וועל אויספילען דיין גאַנץ וועזען, ווי איך בין פול פון דיר, און קאָפּ און הארץ און אַלע גליעדער וועלען יויכצען פאַר ליעבע צו דיר.

טאַניע: הלואי. וואָס ווייס איך? ווער און וואָס קאָן מיך בעזיעגען — ווייס איך עס?

מינט. איך ווייס עס, איך! נור איך! די נשמה, וועלכע איך, מינט, קאָן ליעבען, קאָן קיין אַנדערן נישט ליעבען, ווי מיך נור, מינטען.

טאַניע: דו... איהר זייט אָבער זעלבסטבעוואוסט.

מינט: דאָס בין איך אויך! מיט פרעהליכען געמיט געה איך יעצט צו מיין אַרבייט און וויין אַרויס אַ קראַפּט, וואָס זאָל דיך ווי שיכור מאַכען. (שטרעקט אויס צו איהר זיין האַנד).

טאַניע (אַרײַנלעגענדיג איהר האַנד אין זײַנע): וואָס מאַכט מען אָבער דערווײַלע?

מינט: וואָס מיינסטו?

טאַניע: וואָס זאָגט מען דעם טאַטען?

מינט! דאָס? הם, — איך נעם דאָס אויף מיר. איך געה גלייך צו איהם און זאָג איהם: מיין ליעבער, טייערער הערר גאָרדאָן. מיר האָבען אַ טעות געהאַט. איך האָב אין אייער טאָכטער בלויז דאָס קינד בעזיעגט און געוואונען. יעצט מוז איך געהן און פאַרבערייטען זיך און שטאַרק אַרבייטען, אום אין איהר די פרוי צו בעזיעגען און געווינען. איך געה צו איהם. (טרייסעלט איהר שטאַרק די האַנד). גרייט דיך פאַר, איך וועל דיך בעזיעגען.

טאַניע: ווי דיינע אויגען גלאַנצען, און שטאַרק ביזטו.

מינט (עטעמט אַרויס שטאַרק): אַדיע, טאַניע! (וויל אַ קוש טון איהר האַנד, האַלט זיך אָבער אָב). ניין, נישט אַזוי וויל איך מיין טאַניען קוסען. (לאָזט אָב איהר האַנד). אַדיע! (לאָזט זיך שנעל צו דער מיטעלסטער טיר).

טאַניע: וואַרט! (זי ווערט רויט און העבט אָן שווער צו אַטמען).

מינט (דרעהט זיך שאַרף אום און קוקט זי אָן מיט ליידענדיגע אויגען).

טאַניע (שטאַמעלט): גאָרנישט. איך האָב דיך נאָך אַ מאָל געוואָלט זעהן.

מינט: טיק זעה מיך. טיק קוק מיך גוט אָן. אָט שטעה איך דאָ פאַר דיר מיט אַלץ, וואָס איך האָב אויפגעטאָן ביז אַהער און מיט אַלע ווייטערע מעגליכקייטען אין מיר. קוק מיך גוט אָן, דעם זיעגער איבער

דעם קינד אין דיר, דעם בעפרייער, וואָס האָט דיין נשמה בעפרייט פון די לעצטע קינדערייען. קוק מיך אָן גוט. קוק מיך אָן מיט דיין נייער, דיין בעפרייטער נשמה. (ער בלייבט רוהיג שטעהן, דורכדרינגענדיג זי מיט זיינע אויגען).

טאַניע (עסט זיך איין אין איהם מיט די אויגען, ווי זי וואָלט עפּיס אַריבערגענומען פון איהם צו זיך, און אַטעמט שווער, וועדליג אויף איהרע ליפּען בעוויזט זיך ביסלעכווייז א גליקזעליגער שמייכעל. א לייגגערע ווייַלע קוקען זיי זיך ביידע אַזוי אָן).

מינט (מאַכט ענדליך אַ טריט צו איהר און שעפּטשעט אַרוים): יעצט זאָג מיר, וואָס זאָל איך געהן זאָגען דעם טאַטען.

טאַניע (קוקט איהם נאָך אַ ליך אָן ווי פריער און ענדליך שעפּטשעט זי אַרוים): ווי שיין דו ביזט. — און דיינע אויגען, ווי זיי שטראַלען. — עס שטראָמט קראַפט פון דיר אַרוים.

מינט: דאָס זאָל איך זאָגען דיין טאַטען?

טאַניע: ניין, דאָס זאָג איך מיר. ערסט יעצט, דאַכט זיך, זעה איך דיך. און יעצט ערסט ערלעב איך דיך.

מינט (שרייט אויף מיט גרויסער פרייד): טאַניע!

טאַניע: איך פיהל, ווי דו דרינגסט אַריין אין מיין נשמה, צו־לעגסט דיך ברייט אין קאָפּ און האַרצען. דאַכט זיך, איך קאָן יעצט אויך יויכצען! איך קאָן יעצט אויך יויכצען.

מינט: טאַניע! (זיי קוקען זיך אַ ווייַלע אָן געזויכט צו געזוכט, מיט פערכאַפּטען אָטעם, דאַן כאַפּט ער זי אַרום און גיסען זיך צונויף אין אַ לאַנגען קוש).

אין פערלאג „השחר"

זענען איבערגעגעבען צום הויפט פערקויף פאלגענדע נייע ביכער:

1) פינף מאמענטען אין משה רבינו'ס לעבען, מ. ל. ליליענבלום. פרייז 20 קאפ'

2) אונערקעס. ערצעהלונג. י. ד. בערקאוויטש . . . . . „ 20 „

3) די פייער מגלה. (מגלת האש), ח. נ. ביאליק. איבערזעצט
פון י. שווארץ . . . . „ 25 „

4) אמעריקא. זאמעלבוך, רעדאגירט פון ד"ר י. ווארטסמאן . . „ 30 „

5) שעקספיערס אויסגעוועהלטע ווערק.
פראכטפאלע אויסגאבע מיט אילוסטראציעס. „ 160 „

6) פראקטישער לעהרבוך:
עספעראנטא שפראך. פון י. ברעסלער. „ 40 „

7) לעהרבוך פון דער ענגלישער שפראך (געבונדען).
פון י. בערלין . . . . „ 35 „

בבית מסחר והוצאת ספרים „השחר"

נמסרו המכירה הראשית והיחידית מספרים אלו:

1) האשכול. קובץ ספרותי. א—ה. מחיר כל חלק . . „ 1— רו"כ

2) הנ"ל חלק ששי (זה עתה הופיע לאור). . . . . קאפ' 1—30 „

3) כתבי ז. עפשטיין. — הוזל המחיר —
במקום מחירו הקודם . . . . „ 1— „
נקצב עתה אך . . . . . . „ —75 „

4) הנ"ל לשאלת תחית שפת עבר . . . . . . „ —10 „

5) דור דור ודורשיו. מאת א. ה. וויס. חמשה חלקים. „ 9— „
בכריכות מהודרות מאד . . . . „ 10—75 „
אפשר גם לקנות חלקים בודדים, ח"א ח"ב כל חלק , 1—50 „
ח"ג . . . . „ 2—20 „
ח"ד ח"ה כל חלק למחיר . . . . „ 2— „

6) השרשרת, ספור מאת עליזא ארזעשקאווא. . . . . „ —15 „

7) תהלת הכסילים, או צואת בעיר בן חמור (הלצה).
מאת ד"ר שלמה רובין מחירו . . . „ 1— „

8) שני לוחות הפילוסופיא, הנ"ל. . . . . . . „ —40 „

9) ספור יצירת העולם, הנ"ל . . . . „ —35 „

10) לא כלום. מאת י. ה. ברנר . . . . „ —10 „

11) מלון רוסי־עברי, מאת א. כהנא . . . . פרייז 2—75 קאפ'
12) הזרמים החדשים, מאת ד"ר י. קלוזנר . . . „ —25 „
13) משובת פתיים, מאת ש. קבצניק . . . . „ —20 „

ספרי מקרא לנערים.

14) פתגמין קדישין. מאת י. נ. בבובניקוב. מחירו. . . „ —20 „
15) דמי הנוכה, חזיון לילדים בשלש מערכות.
מאת בן ציון פרדקין, מחירו. . . . „ —15 „
16) הנרות הללו, מאת י. לעוויט. מחירו. . . . . . „ —10 „

בשפת רוסיא:

1) **Еврейскій Міръ** (ежемѣсячный журналъ) подписная цѣна въ годъ 6 руб. каждый номеръ отдѣльно 65 коп.
2) **Теодоръ Герцль** Сіонистскія сочиненія . . . . . 75 „
3) **Максъ Нордау** объ Ахадъ Гаамъ . , ... 5 „
4) **А. Д. Идельсонъ** Марксизмъ и Еврейскій вопросъ . . 5 „
5) **Х. Н. Бяликъ** Сказаніе о погромѣ . . . . 7 „
6) Д-ръ **Д. Пасманикъ** Національный вопросъ передъ судомъ Соціалъ демократовъ . . . . . 12 „
7) Д-ръ **Ф. Оппенгеймеръ** Соціально-Экономическая основа колонизаціи . . . . 12 „
8) Д-ръ **М. Мандельштамъ** Сіонизмъ Территоріализмъ . 10 „
9) Д-ръ **З. Соскинъ** „Большая“ и „Малая“ Колонизація . 6 „

ווייכטיג

פאר לעהרער, חדרים, שולען און תלמוד־תורות

אזוי ווי אין דער לעצטער צייט איז דער יודישער פעדאגאגישער ביכער מארק פערפלייצט געווארען מיט פערשידענע לעהר־ביכער, צווישען וועלכע עס איז זעהר שווער פאר ניט ספעציאליסטען אויסצוועהלען די בעסטע.

רעקאמענדירט דער פערלאג „השחר"

נאר די לעהר־ביכער צו ערלערנען די העברעאישע און אנדערע שפראכען, וועלכע זענען דורכ'ן ראטה פון פעדאגאגען־ספעציאליסטען אנערקענט געווארען אלס די נוצליכסטע און בעסטע.

די בוכהאנדלונג פון פערלאג „השחר"

איז איינע פון די גרעסטע שענסטע, און פאר די קונדען בעקוועמסטע בוכהאנדלונגען אין ווארשע. זי געפינט זיך אין צענטער פון שטאדט (רימארסקע 16) און איז איינגעארדענט לויט דעם ביישפיעל פון די בעסטע בוכהאנדלונגען פון דער וועלט. זיך שטיצענדיג אויף א רייכעס ערפאהרען פון א פיעל־יעהריגער פראקטיק אין ביכער־האנדעל; וויסענדיג גענוי אלע פעהלערען, וועלכע שטערען און מאכען שווער דעם פערקעהר צווישען ביכער־קויפער און פערקויפער; אנערקענענדיג אלע נייע ענדערונגען און רעפארמען, וועלכע קאנען פערבעסערען די לאגע, — האבען די אנפיהרער פון דער בוכהאנדלונג „השחר" געוואוסט איינצוארדנען זייער בוכהאנדלונג אזוי, אז זי איז אימשטאנד אויפ'ן בעסטען אופן צופריעדענצושטעלען יעדען, וואס וועגדעט זיך צו איהר, סיי מינדליך, סיי שריפטליך. די ערשטע פון אלע בעדינגענונגען איז זעלבסט־פערשטענדליך פינקטליכקייט און גענויאיקייט. אלע בעשטעלונגען און פארדערונגען ווערען דורך דער בוכהאנדלונג „השחר" גענוי און פינקטליך און ווי מעגליך שנעלער ערפילט, אזוי אז דער קונד האט זיך קיינמאל נישט שפעטער אייף וואס צו בעקלאגען. אויסער דעם איז אין דער בוכהאנדלונג „השחר" פערזאמעלט דער גרעסטער אויסוואהל פון אלע העברעאישע און זשארגאנישע ביכער, ווי אויך ביכער אין אנדערע שפראכען, א גרויסער אויסוואהל פון אלערליי אלבאמען, בילדער, אילוסטרירטע פאסט־קארטען, נאטען, שרייב־מאטעריאלען און אלץ, וואס האט א שייכות צו'ם ביכער־האנדעל. די פרייזען ווערען גערעכענט ווי מעגליך ביליגער, און די קונדען בעקומען אלע מעגליכע ערלייכטערונגען און הנחות. קירצליך ערשיינט אין פערלאג השחר א גרויסער אילוסטרירטער קאטאלאג פון אלערליי ביכער אין העברעאיש, זשארגאן און אנדערע שפראכען, וועלכע מען קאן בעקומען דורך דער בוכהאנדלונג „השחר". יעדער לעזער וואס וועט אונז וויסען געבען זיין אדרעס, וועט דערהאלטען דעם קאטאלאג בחנם.

Проспектъ книгоиздательства „ГАШАХАРЪ" о изданіи Библіи въ еврейско-разговорномъ переводѣ.

אדרעסירען:

Издат. и Книжный Магазинъ
„ГАШАХАРЪ"
Варшава, Рымарская 16.

Verlag et Buchhandlung
„HASCHACHAR"
Warschau, Rymarska 16.

Типографія „Гацефира", Панская 40.

3 0112 062187999

:אדרעסע פון פערלאג „השחר"

Изд. и книжн магазинъ
„ГАШАХАРЪ"
Варшава, Рымарская 16.

Verlags Buchhandlung
„HASCHACHAR"
Warschau, Rymarska 16.

Tel. 149-67 Tel.